Sense els camins la frontera és un embut

▶ La decisió de l'Estat francès de tallar els passos secundaris obliga els cerdans a canviar les rutines en la circulació

Miquel Spa
PUIGCERDÀ

REPORTATGE

La fita de pedra marca la frontera, les pilones de formigó barren el pas entre Palau i Age MIQUEL SPA

■ La línia invisible i permeable que és la frontera estatal entre l'Alta i la Baixa Cerdanya és aquests dies un embut amb un únic pas. L'Estat francès va decidir tallar el dia 11 de febrer cinc passos fronterers entre els territoris de la Cerdanya, l'Empordà i el Rosselló. Són passos i carreteres que hi ha al coll de Banyuls, el coll de Costoja i el coll de la Manrella i al mig de la plana cerdana. Els motius que van donar els governs francès i espanyol són de seguretat per l'alerta d'atac terrorista que hi ha als dos països. Per tallar el pas de vehicles s'han instal·lat blocs de formigó al mig de la via.

La mesura no impedeix als cerdans circular cap a un i altre costat de la frontera perquè el pas hi està permès als veïns considerats transfronterers en un radi de 30 quilòmetres. Al costat nord de la línia, els controls dels gendarmes esperen els conductors a la Guingueta d'Ix o a la rotonda nova que connecta la carretera de Llívia amb Ur. El que sí que dificulta l'agilitat del trànsit és l'obligatorietat d'haver de passar per l'embut de Puigcerdà i la Guingueta. Els cerdans tenen fixades rutes en els seus trajectes quotidians que inclouen alguns passos fronterers de la xarxa de carreteres secundàries o, fins i tot, de la de camins d'ús ramader i forestal. Es tracta principalment del camí de la Vinyola, entre Puigcerdà i la Tor de Querol, la connexió entre Age i Palau de Cerdanya i la continuació del camí dels Enamorats de Puigcerdà fins a Urtx pel pla de Rigolisa. Hi ha altres passos més discrets i que ja requereixen una circulació lenta o en vehicle quatre per quatre com la que uneix Age i la Guingueta d'Ix i el que connecta la zona esportiva de Puigcerdà amb la carretera de Llívia pel càmping Estel.

L'Estat francès ha tallat aquests passos principals de les rutes locals amb grans pilones de formigó, de manera que els trajectes entre l'Alta i la Baixa Cerdanya s'han de fer per la frontera de Puigcerdà i el seu pont internacional d'un sol carril per sentit. La nova rutina fronterera s'ha vist intensificada pel també major control dels conductors per part de la Gendarmeria. Els agents pregunten una vegada i una altra «d'on és?», «on va?» o «pensa tornar?». Els treballadors transfronterers i els cerdans del sud que viuen a la part nord, que ja han establert una certa confiança amb els agents que repeteixen als controls, mostren d'esma un carnet i automàticament els conviden a continuar. El ministre de l'Interior de l'Estat espanyol, Fernando Grande-Marlaska, ha assegurat que els talls de a la xarxa secundària de la frontera duraran fins al dia 30 d'abril.